



ՇԱՀԵ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱԺԵՄՅԱՆ

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԸ՝ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՍՏՈՒԾՈ
ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՆՈՐ ԱՐՔԱՅՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Եկեղեցի, պատարագ և թագավորություն:

Թեև քով քովի եկած ենք Եկեղեցին հասկնալու տարբեր ավանդություններն և պատարագը մատուցանելու տարբեր սովորություններն, սակայն կարող ենք գտնել միության ընդարձակ գետին մը, երբ կը քըննարկենք տվյալ նյութը: Պատճառն այն է, որ երեք բառերը կրացահայտեն ներկայությունը միակ Աստուծո՝ Հայր, Որդի և Սուրբ Հոգի: Եկեղեցին մարմինն է Քրիստոսի. ամբողջությունը մարդերու, որոնք, պատմության ընթացքին, մղվեցան Սուրբ Հոգիեն իրագործելու համար Քրիստոսի առաքելությունը մարդկային կյանքի զանազանության մեջ: Հավատացյալներու համայնքին կեդրոնն է ս. պատարագը, շնորհակալության հրապարակային արտահայտությունը Աստուծո պարգևին ի Քրիստոս և աշակերտներու մասնակցության Քրիստոսի կյանքին իսկ: Ս. պատարագը նախաճաշակն է Աստուծո արքայության, որ կքարոզե Անոր մահը, մինչև որ գա դարձյալ մյուս անգամ: Ան հիշատակումն է (Amnesis) Աստուծո միջամտության պատմության ընթացքին մեջ, ներկա փորձառություն մը հարուցյալ Տիրոջ և նախակատարումը մեծ ճաշկերության երբ, ի վերջո, Աստված է ամենայն համեմայնի: Մենք կապրինք «միջանկյալ» միջոցին մեջ, այնպես որ մեր պաշտամունքը կտոնակատարեն Քրիստոսի գալուստով իրականացած

աստվածային միջամտությունը պատմության և կատարումը փրկագործ իր տնօրինության ի վերջումն (Ա. Կրթ. Բ 24—26, Մրկ. ԻԴ 25): Քրիստոսի ներկայությունը Ս. Հոգիի միջամտությամբ, նույնպես կը սահմանե թագավորությունը: Հոն ուր թագավորը կրուժե, կվերանորոգե և կներե, հոն ուր հնազանդ ենք գթության և սրբության իր խոսքին, հոն թագավորությունը կա արդեն մեր մեջ: Այս երկրի վրա, Եկեղեցին չունի նախապատմություն թագավորության մեջ, նախաթոռություն չունի ան մեծ հացկերության: Եկեղեցին կապրի Աստուծո գթարտությամբ իբրև նշան, հաճախ անորոշ շփոթ նշան Աստուծո փառավոր ներկայության: Եկեղեցին համար, ուրեմն ս. պատարագը մնալուն վերահիշեցումն է Քրիստոսով տրված աստվածային շնորհքին, որ վեր է մեզմե, որ հավիտենական է, քայց որուն մասնակցելու հրավիրված ենք, սիրո հրաշքին շնորհիվ: Երկրի վրա, ս. պատարագով, Եկեղեցին կնույնանա երկնային Եկեղեցին, որ արդեն իսկ կօրհնե զԱստված իր ներկայության (Մրկ. Ժ 35—37, Եփս. Գ 8—12, Հյու. Է 9—15):

2. Բան և խորհուրդ:

Երբ կխոսինք պաշտամունքի մասին և մեր հասկացողության մասին թե ո՞րն է անոր կեդրոնական մասը, կանդադարանաք տարբեր շեշտավորումներու, սակայն կհավատանք թե կա անող «էկումենիկ»

համաձայնություն մը: Կգնահատենք Հավատքի և Կարգի հրատարակություններում, Մկրտության, Պատարագի և Եկեղեցական Կարգի մասին, որոնք կօգնեն տեսնելու աճող մեր միությունը: Կուգենք շեշտել սրբագործող արժեքը արտասանված խոսքին, քանի որ քարոզի ույժով, կխնդրենք Ս. Հոգին որ հում մեր բառերը և մտածումները վերածեն ներշնչող և սիրով զեղուն արտահայտություններու դաշելու չափ մեր ունկընդիրներու սիրտերը: Պետք է ընդունիլ Ս. Հաղորդությունը իբրև Աստուծո խոսքը, որ կպատգամե վերանորոգված թարմությանը ամեն օր՝ զոհաբերության և հաղթանակի մասին: Կհավատանք թե՛ երբ մեր Եկեղեցիները միացյալ պահեն քրիստոնեական իրարօգնության երկու այս երեսները, կրնանք զգուշանալ չափազանցված վերացական քարոզխոսության որոշ ավանդություններն կամ չափազանցված արարողապաշտություններն մը, անոնց մոտ որոնք շեշտը կդնեն ս. պատարագի մատուցման ձևին վրա:

3. Միություն Քրիստոսի հետ՝ իր առաքելության մեջ:

«Երբ բաժնեց բեկանված հացը և թափված գինին, Հիսուս տվավ իր աշակերտներուն նշան մը ցույց տվող թե անոնք մասունքին տակավին իր իսկ կոչումին մեջ՝ ըլլալու Մարդու Որդի» (John V. Taylor): Անոնք ծարավի էին բաժնելու իրավունքները հուսացյալ արքայութենեն ներս: Սակայն չէին կրնար տառապանքի ճանապարհը որ հաչտի էր Հիսուսի, իբրև մկրտություն և բաժակ: Այսպես, Հիսուս միանկզնաց խաչին: Սակայն, մատնության գիշերն իսկ, երբ հեկեկաբքն ու հուսալքումը տիրական էին, Ան ընծայեց այդ ուտելիքը որպեսզի աշակերտները գիտնան թե մեկ են իրեն հետ: Կգտնենք հոգևարքները բազում են և չկան դյուրին պողոտաներ խաղաղության տանող:

Մատնության գիշերին, Հիսուս կհրավիրե մեզ բաժնելու հացն ու գինին, որպեսզի միանանք իրեն, զոհաբերող սիրով: «Եկեղեցիին ծառայության կերպը» (koinonia) առավել կամ նվազ չէ քան մասնակցի տառացիորեն Քրիստոսի չարչարանքին և հարության, հավասարակշռություն մը ստեղծելու համար դրված տառապանքին՝ կարենալ բանալու համար ուրիշներուն առջև թագավորության դուռը (John V. Taylor): Մաս ըլլալ Քրիստոսի մարմինին Ս. Հոգիի ներգործությամբ արքայության գերագույն օրհնությունն է և միակ կովանդ առաքելական մեր գործունեության այս աշ-

խարհի վրա (Բ Կրթ. Ա 7, Ա Պտր. Դ 13, Կղս. Ա 24, Գղտ. Գ 27—28):

4. Միություն Աստուծո ժողովուրդին հետ, կատարելու համար Քրիստոսի առաքելությունը:

Հաղորդվիլ Աստուծո Քրիստոսով և համայնք ըլլալ իբրև ժողովուրդ Աստուծո, միակ խորհրդակատարումին երկու երեսներն են: Բայց հաճախ, հաղորդություն ստացող հավատացյալը առանձին կերթա սեղանին, թեև շրջապատված ուրիշներով: Հավատացյալներու խումբ մը անպայմանորեն համայնք չէ: Կրնա ան գումարում ըլլալ անջատ անձերու, կեղրոնացած ներքին կյանքով մը և Տիրոջմեն ստացված անձնական պատգամի մը խոսքի մը ույժով: Վտանգ մըն է այս մեծ համայնքներուն մեջ հատկապես: Ան կտկարացնե մեր վկայաբերումը, որովհետև կրնա տանիլ անհատական նախաձեռնություններու, փոխանակ կեղրոնացնելու մեզ հավաքական գործունեության մը մեջ: Կհուսանք թե Եկեղեցիները հաճախ պիտի վերաքննեն համայնքային իրենց կյանքին բնույթը:

Նշմարած են տարբերություն մը, նույնիսկ անջատում մը քրիստոնյաներու միջև, որոնք ընկերային աշխույժ ծառայության միջով են Քրիստոսի անունով և ուրիշներ, որոնք կմիմիկեն աղոթքի, ուսումի և խորհրդակատարության: Նվիրումի երկու կերպերն ալ, որքան շնորհաբեր՝ նույնքան ալ տկար և տգեղացած են այսպիսի բաժանումի մը հետևանքով: Ընկերային ծառայությունը կրնա անհամբեր գործունեություն մը անորոշ իտեալներ թելադրված: Խորհրդակատարումը կրնա անհատական շնորհագարդումի մը վերածվիլ, եթե չընկերանա անոր գործնական մտահոգություն՝ ուրիշներուն նկատմամբ: Կհավատանք թե Քրիստոսի աշակերտության երկու կերպերը պետք է միանան քրիստոնեական կյանքին ներս: Հավաքել և բաժնել, ընդունիլ և տալ, պաշտել և աշխատիլ, աղոթել և պաշարիլ, այս է կշռույթը քրիստոնեական բաժնեկցության այս երկրի վրա:

Մենք կապրինք բաժանումներու աշխարհի մը մեջ և շատ դյուրավ վարժությունը ստինք բաժանումներուն Եկեղեցիեն ներս: Ածառույն գայթակղությունն է որ Տիրոջ Սեղանը կտրատված է: Անմիաբանության պատմական բազմաթիվ պատճառներ կան: Մինչև այսօր, շատ դժվար ճիգ մըն է հարկավոր բերելու համար բոլոր քրիստոնյաները մեկ ընտանիքի մը միակ սեղանին բաժնելու համար նույն հացը և ըմպելու համար նույն բաժակեն: Առաքելական մեր վկայաբերության տկարացումն է այս և ա-

նոր արմատը պետք է փնտռել մեր անհնազանդության մեջ: Եթե Քրիստոս կհրավիրե իր ժողովուրդը իր խնջույքին, ինչպե՞ս կրնանք խուսափիլ պաշտելն զինք լման հաղորդությամբ բոլոր անոնց հետ որոնք կսիրեն զինք և իրն են առհավետ:

Կոչ կրնենք մեր Եկեղեցիներում, որ շարունակեն հետամուտ ըլլալ միության, որով պիտի հայտնվի Քրիստոսի արքայությունը:

5. Հաղորդություն՝ հալ ուխտավորաց:

Ժամանակներ և տեղեր կան, ուր միասին մատուցումը ս. պատարագին կրնա հրապարակային վկայաբերում մը ըլլալ: Որոշ երկիրներու մեջ, քրիստոնյաներ կրնան հալածվիլ, նույնիսկ պատժվիլ, երբ մասնակցին պաշտամունքի: Կլենք թե ումանք կհավաքվին ի զին մեծ վտանգի. ասոնց քաջությունը քարոզ մըն է իրենց շուրջիներում թե որքան թանկագին է պատարագի խորհրդակատարությունը: Այլ կացություններու մեջ, ս. պատարագը կրնա մատուցվիլ բացօթյա, որպեսզի շատեր տեսնեն: Ուրախ արարողություն մը կրնա նոր հույս տալ շնական և աշխարհին դարձած ընկերություններու: Աստուծո Սեղանին կա աստվածային տեսիլք մը որ մարդկային սիրտը կտանի Տիրոջ:

Հաղորդության փորձառությունը Եկեղեցւո շրջանակին մեջ է առավելապես: Ան կյանք կուտա քրիստոնյաներուն, որպեսզի վերածվին Քրիստոսի պատկերին և ըլլան արդյունավոր վկաները Անոր: Ս. Հարության տոնին (ուղղափառ Եկեղեցիներուն մեջ, օրինակ), երբ մոմի լույսը կբաժնվի պատարագիչեն բոլորին և անոնց ձեռքով ամեն տունի, այդ վկայաբերումը կըլլա ավելի բացահայտ:

Որպեսզի քաջալերվի աճումի այս ընթացքը, կթելադրենք որ խորհրդակատարության միջոցով, ս. պատարագը պատ-

գամ մը բերե յուրաքանչյուրիս վիճակին: Յուրաքանչյուր եկեղեցական և յուրաքանչյուր համայնք պետք է փնտռի այսպիսի ճամբի մը, հասկացողություն մը: Մենք որոշ թելադրանքներ կրնանք առաջարկել.

— Երբ ժողովուրդ մը ճնշումի տակ կտատապի, ս. պատարագը կխոսի փրկության և ազատագրության մասին:

— Երբ քրիստոնյաներ կարտաքսվին և կբանտարկվին իրենց հավատքին համար, հացն ու զինին կներկայանան իբրև Տիրոջ կյանքը, որ մերժվեցավ մարդոց կողմէ բայց եղավ «գլուխ անկյան»:

— Երբ Եկեղեցիի մը անդամակցությունը կպակսի և նյութականը կտկարանա, ս. պատարագը կհայտարարե թե Աստուծո առատաձեռնությունը չափ չունի և մեր հույսը իր վրա պետք չէ վերջ մը ունենա:

— Երբ համայնքի մը կյանքին կապտոնա ցեղային կամ դասակարգային խտրականության վտանգը, ս. պատարագն է որ կարելի կընէ ամեն տեսակի մարդոց բաժին ստանալու նույն սնունդին և ըլլալու մեկ ժողովուրդ:

— Երբ մարդիկ ազդեցիկ են և փարթամ կյանք ունին, ս. պատարագը կըսե անոնց. «Ինչպես Հիսուս իր կյանքին բաժնեկից ըրավ մեզ, նույնպես ըրե անոթիին հետ»:

— Երբ համայնք մը կղգիացած է քաղաքական, պատերազմական կամ աշխարհագրական պատճառներով, հաղորդությունը կմիացնէ մեզ ամեն տեղի և տարիքի Աստուծո ժողովուրդին հետ:

— Երբ քույր մը կամ եղբայր մը մոտ են մահվան, հաղորդությունը դուռ մըն է մեզ սիրող Հոր թագավորության վրա բացված:

Այսպիսի ուղիներով Աստված կանուցանե իր ժողովուրդը երբ կմատուցվի պատարագի խորհուրդը որպեսզի խոստովանին բանիվ և գործով թե Հիսուս Քրիստոս է Տերը, ի փառս Հոր Աստուծո:

